

Аз қамтылған азаматтарға тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін тұрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы

Күшін жойған

Қарағанды облысы Ақтогай аудандық мәслихатының 12 сессиясының 2009 жылғы 24 сәуірдегі N 141 шешімі. Қарағанды облысы Ақтогай ауданы Әділет басқармасында 2009 жылғы 26 тамызда N 8-10-87 тіркелді. Күші жойылды - Қарағанды облысы Ақтогай аудандық мәслихатының 2011 жылғы 03 желтоқсандағы N 369 шешімімен

Ескерту. Күші жойылды - Қарағанды облысы Ақтогай аудандық мәслихатының 2011.12.03 N 369 шешімімен.

"Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қантардағы Заңына, "Тұрғын үй қатынастары туралы" Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 сәуірдегі Заңына, сәйкес аудандық мәслихат **ШЕШІМ ЕТТИ:**

1. "Аз қамтылған азаматтарға тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін тұрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы" жаңа редакциямен толықтай қабылдансын. /қоса тіркеулі/

2. Аудандық мәслихаттың 2006 жылғы 22 маусымдағы 28 сессиясының "Аз қамтылған азаматтарға тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін тұрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы" N 308 шешіміне (нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізімі N 8-10-27 болып тіркелген Аудандық "Тоқырауын тынысы" газетінде 2006 жылдың 28 тамызында N 31 (7043) санында жарияланған), аудандық мәслихаттың 2007 жылғы 20 наурыздағы 34-сессиясының "Аудандық мәслихаттың 2006 жылғы 22 маусымдағы 28 сессиясының "Аз қамтылған азаматтарға тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін тұрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы" N 308 шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы", N 382 шешімі (нормативтік

құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізімі N 8-10-44 болып тіркелген, аудандық "Тоқырауын тынысы газетінің 2007 жылғы 11 мамырдағы N 19 (7084) санында жарияланған), аудандық мәслихаттың 2007 жылғы 24 желтоқсандағы 4 сессиясының "Аудандық мәслихаттың 2006 жылғы 22 маусымдағы 28 сессиясының "Аз қамтылған азаматтарға түрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін түрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы" N 308 шешіміне ішінара өзгеріс енгізу туралы", N 48 шешімі (нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізімі N 8-10-58 болып тіркелген), аудандық "Тоқырауын тынысы" газетінің 2008 жылғы 15 ақпандағы N 7 (7122) санында жарияланған, аудандық мәслихаттың 2008 жылғы 24 маусымындағы 6 сессиясының "Аудандық мәслихаттың 2006 жылғы 22 маусымдағы 28 сессиясының "Аз қамтылған азаматтарға түрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін түрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің Қағидасын бекіту туралы" N 308 шешіміне өзгеріс енгізу туралы", N 80 шешімі (нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізімі N 8-10-67 болып тіркелген) аудандық "Тоқырауын тынысы" газетінің 2008 жылғы 18 шілдедегі N 29 (7144) санында жарияланған, аудандық мәслихаттың 10 сессиясының 2008 жылғы 23 желтоқсандағы "Аудандық мәслихаттың 2006 жылғы 22 маусымдағы 28 сессиясының "Аз қамтылған азаматтарға түрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызмет көрсету үшін түрғын үй жәрдемақысын беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің қағидасын бекіту туралы" N 308 шешіміне өзгеріс енгізу туралы" N 114 шешімі (нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізімі N 8-10-76 болып тіркелген) аудандық "Тоқырауын тынысы" газетінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы N 52 (7166) санында жарияланған шешімдердің күші жойылсын.

3. Осы шешімнің орындалысын бақылау аудандық мәслихаттың әлеуметтік саланы дамыту және заңдылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясына (А.Е. Кұлмағанбетова) жүктелсін.

4. Осы шешім реңми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Сессия төрағасы

К. Шахжанов

Аудандық мәслихат хатшысы

М. Оңғарқұлов

КЕЛІСІЛДІ

Ауданың жұмыспен қамту
және әлеуметтік бағдарламалар

бөлімінің бастығы
24.04.2009 ж.

A. Түсіпбеков

Аз қамтылған азаматтарға тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызметтерге ақы төлеуге тұрғын үй жәрдемақыларды беру және телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына өтемақы берудің ҚАҒИДАСЫ:

Осы Қағида Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 сәуірдегі N 94 "Тұрғын үй қатынастары туралы" Заңына, сәйкес жасалды.

1. Негізгі ережелер.

1. Тұрғын үй жәрдемақылары тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызметті тұтыну, сондай-ақ тұрғын үйді жалдау бойынша төлем шығындарын қайтару үшін, сонымен қатар телекоммуникация желілерінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырулары бойынша өтемақы түрінде тұрғындардың аз қамтылған топтарына берілетін тұрғындарды әлеуметтік қорғаудың бір түрі болып табылады.

2. Түрғын үй жәрдемақыларды тағайындау тәртібі.

2. Өтемақымен қамтылған тұрғын үй алаңының нормалары тұрғын үй зандылықтарымен бекітілген (18 шаршы метр) отбасының әр мүшесіне үсынылған тұрғын үй нормаларына балама.

3. Тұрғын үй көмегі тұрғылықты жер бойынша аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінде (бұдан әрі – уәкілдегі орган) келесі тәртіппен белгіленеді.

1) көп бөлмелі пәтерлерде тұратын жалғызлікті азаматтар үшін - 30 шаршы м е т р ;

2) бір адамға тұтынылған коммуналдық қызметтер мөлшері:

орталықтандырылған ыстық сумен жабдықталған жағдайда үйге - айна 8
к и л о г р а м м ;

орталықтандырылған ыстық су болмаған жағдайда үйге – айна 10 к и л о г р а м м ;

1 шаршы метр алаңды жылдытуға 1-2 қабатта салынған үйлер үшін 346 килограмм, 3-4 қабатта салынған үйлер үшін 225 килограмм, 5 қабатта салынған

Үйлерге 134 килограмм (жылу беру мерзімі 7 айға есептегендө), пешпен жылыштылатын үйлер тұрғын үй төлкүжатымен анықталып 7 тонна, жалғызілікті азаматтарға 5 тонна көмірден артық болмауы тиіс. Тұрғын үй жәрдемақысын есептеу барысында статистика органдарының мәліметтері бойынша өткен тоқсандағы облыстың қалалары мен аудандарында қалыптасқан көмір бағасы пайдаланылады;

отбасының нақты тұтынған электр қуатының мөлшері:
газ плитасы бар үйлерде - 150 киловатт;
электр плитасы бар үйлерде - 250 киловатт.

3) суық суды, канализацияны, ыстық суды, қоқыс төккішті, эксплуатациялық шығындарды тұтыну нормалары (пәтер меншіктерінің кооперативі, өзін-өзі басқару комитеті, үй комитеттері және әрі қарай) басқару үлгісіне байланыссыз тарифтерді бекітетін органдармен белгіленеді. Тұрғын үй төлемі мен коммуналдық қызметке белгіленген мөлшерден жоғары тұтыну жалпы негізде жүргізіледі;

4) дау-жанжал туған кезде немесе сәйкес келмейтін жағдайлар болған кезде тұрғын үй жәрдемақысы туралы мәселені шешу үшін участекелік комиссияның қарауына енгізіледі. Участекелік комиссия шешімімен келіспеген жағдайда жәрдемақыға үміткер тұлға оны уәкілетті орган арқылы шешіп алуға, шешілмеген жағдайда сот арқылы шешуге құқы бар;

Тұрғын үй жәрдемақысын төлеу жәрдемақы алушының екінші деңгейлі банкідегі есепшотына аудару арқылы төленеді;

5) Уәкілетті орган тұрғын үй жәрдемақысын алғаннан кейін коммуналдық қызметтер мен тұрғын үйді ұстауға шыққан нақты шығындарды 1 айдың ішінде дәлелсіз себептермен (науқастануы, уақытша болмауы және тағы басқалар) төлемеген азаматтарға тұрғын үй жәрдемақысын тағайындауды тоқтатуға және төлемеуге құқы бар. Тұрғын үй жәрдемақысын тоқтатып, оны төлемеу туралы мәселесін участекелік комиссия тұрғын үй жәрдемақы алушысының қатыстыруымен қарайды.

3. Тұрғын үй жәрдемақыларды тағайындау және төлеу тәртібі.

6. Тұрғын үй жәрдемақылар осы елді мекенде тұрақты тұратын және үй иелері немесе пайдаланушысы болып табылатын, жалға алушы, жеке тұлғаларға тағайындалады. Отбасы құрамында балалары, немерелері бірге тұратын, пәтер иесі болып табылатын зейнеткерлерге жәрдемақы балалары мен немерелері есепке алынбай тағайындалады.

7. Егер де күтімді қажет етеді деп танылған он сегіз жастан асқан азаматтарға және мүгедектерге күтім жасайтын, 3 жасқа дейінгі баланы тәрбиелеу (бір немесе

бірнешеу) және сондай-ақ 4 және одан да көп баланы - бірінші сыныпты ең кіші баланың аяқтауына дейін (бірақ 9 жастан жоғары емес) тәрбиелеумен айналысатын адамдарды есепке алмағанда отбасында жұмыс істеуге қабілеті бар адамдар тұрса, еш жерде жұмыс істемейтін, оқымайтын, әскер қатарында қызмет етпейтін, жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздығы жөнінде тіркелмеген және өзін-өзі жұмыспен қамтымаған адамдардың тұрғын үй жәрдемақысын алуға құқықтары жоқ.

4. Тұрғын үй жәрдемақыларды беру мерзімдері

8. Тұрғын үй жәрдемақысы өтініш берілген айдан бастап осы жылдың қазан айынан келесі жылдың сәуір айларына тағайындалады. Тұрғын үй жәрдемақысын алушылардың қайта тіркелуі құжаттарды алғаш рет тапсырған тәртібінде .

Тұрғын үйді ұстауға және коммуналдық қызмет ақысын төлеуге рұқсат етілетін шығындар шегінің үлесі, олар отбасының табыстары, коммуналдық қызметтердің тарифтері өзгерген жағдайда бұрында тағайындалған жәрдемақылар тиісті өзгерістер болған айдан кейінгі айдан бастап қайта есептелеуді .

Тоқсан сайын отбасы құрамы және табыстары туралы мәліметтерді ұсынған отбасылар құжаттарды нақты тапсырған күннен бастап емес, тұрғын үй жәрдемақысын бір тоқсанға алады .

Ағымдағы тоқсан бойы отбасы құрамы және табыстары туралы мәліметтерді ұсынбаған отбасылар, себебіне қарамай, тұрғын үй жәрдемақыларды есептеу құжаттар ұсынылған айдан бастап жүргізіледі.

9. Тұрғын үй жәрдемақысын алушылар 15 күннің ішінде тұрғын үй жәрдемақысын алу құқығына және мөлшеріне әсер ететін жағдайлар жөнінде участекі комиссияға хабарлауы қажет.

10. Тұрғын үйді ұстауға және коммуналдық қызмет ақысын төлеуге рұқсат етілетін шығындар шегінің үлесі, коммуналдық қызметтердің тарифтері өзгерген жағдайда бұрында тағайындалған жәрдемақылар тиісті өзгерістер болған уақыттан бастап қайта тағайындалады.

11. Жәрдемақыға құқықтыларды анықтау кезде басқа қалаларда уақытша тұратыны тиісті құжаттармен дәлелденген адамдар есепке алынбайды.

5. Тұрғын үй жәрдемақыларын өтіну және есептеу тәртібі.

12. Тұрғын үй жәрдемақыларын тағайындау үшін өтініш беруші тұрғылықты жері бойынша кент, селолық округ әкімдігіне немесе халықта қызмет көрсету орталығына келесі құжаттармен өтінеді:

1) тұрғын үй жәрдемақысын тағайындау туралы өтініш;
2) жеке басын қуәландыратын құжаттың көшірмесі;

3) тұрғын үйге құқығын анықтайтын құжаттардың көшірмесі (тұрғын үй төлқұжаты, сату-сатып алу келісім шарты, сыйға беру келісім шарты, мұрагерлік құқығы жөніндегі қуәлік, жалға алу келісім шарты, меншік құқығын тану жөніндегі сот шешімі және басқалар);

4) отбасы құрамын азаматтарды тіркеу кітабы және тұрғылықты жерін анықтайтын құжаттың көшірмесі;

5) өтініш берушінің отбасы жағдайын анықтайтын құжаттың (неке туралы немесе некені бұзу туралы қуәлік, жалғызбасты 65 жастан асқан адамдарды қоспағанда) көшірмесі;

6) тұрғын үйді ұстауға, коммуналдық қызметтерге төлеу жөніндегі шығындар туралы анықтама;

7) өтініш берушінің телекоммуникациялар желісінің абономенті екендігін анықтайтын (келісім шарт немесе телекоммуникация қызметтер есебінің түбіртегі) құжаттың көшірмесі;

8) отбасы мүшелерінің табысы жөнінде мәлімет;

9) жұмыссыздар тұрғылықты жер бойынша жұмыспен қамту мәселесі жөніндегі уәкілетті органның анықтамасын тапсырады;

10) өтініш берушінің материалдық-тұрмыстық жағдайының тексеру актісі;

Ескерту. 12 тармаққа өзгерту енгізілді - Қарағанды облысы Ақтогай аудандық мәслихатының 2009.09.29 N 173 (колданысқа енгізілу тәртібін 3-тармақтан қаралызы) шешімімен.

13. Құжаттың тұпнұсқасымен және көшірмесі салыстырып тексеру үшін тапсырылады, одан соң тұпнұсқа өтініш берушіге қайтарылып беріледі. Өтініш беруші ұсынылған мәліметтердің дұрыстығы үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылықта болады.

Кент, селолық округ әкімі құжаттарды қабылдағаннан кейін үш жұмыс күні ішінде оларды участекелік комиссияларға қорытынды дайындау үшін тапсырады.

Участекелік комиссиялар кент, селолық округ әкімінен құжаттарды алған күннен бастап үш күн мерзімде ұсынылған құжаттар және (немесе) өтініш берушінің материалдық жағдайын тексерудің нәтижелері негізінде қорытынды дайындалап, қабылданған құжаттардың заң талаптарына сай жүргізілуіне жауапты және кент, селолық округ әкіміне тапсырады.

Кент, селолық округ әкімі құжаттарды қабылдаған күннен бастап үш күн ішінде қабылданған құжаттар және участекелік комиссияның қорытындысы негізінде тұрғын үй жәрдемақысын тағайындау немесе тағайындаудан бас тарту туралы өтініш берушіні жазбаша хабардар етеді, бас тартқан жағдайда - оның сеебе бі көрсетіледі.

Кент, селолық округ әкімі жәрдемақы тағайындауға жататын құжаттарды үш күннен кешіктірмей участекілік комиссияның қорытындысымен қоса уәкілетті о р г а н ғ а

ө т к і з е д і .

14. Тапсырылған құжаттарды қарау нәтижесінде отбасына тұрғын үй жәрдемақысын беру жөнінде келісім-шарт жасалады. Келісім-шарт екі данада жасалып, оның біреуі тұрғын үй жәрдемақысын алушыда сақталады. Аталған келісім-шарт тұрғын үй жәрдемақысын беру үшін негіз болып табылады. Уәкілетті органмен ай сайын тұрғын үй жәрдемақысын тағайындау есебі жүргізіледі, ол өтініш берушінің өтініміне қарай беріледі.

15. Мәліметтердің шындығына сенімсіздік туған жағдайда уәкілетті орган сұраныс жасауға құқықты, ал заңды тұлға мен жеке тұлғалар тұрғын үй жәрдемақысын алуға үміткер адамның табысы туралы мәлімет беруге міндетті.

16. Жәрдемақы мәлшері үйді ұстауға және коммуналдық қызметті пайдалануға тұрғын үй жәрдемақысын алушысының телекоммуникация желісінің абоненттеріне телефон үшін абоненттік ақы тарифтерінің арттырылуына сома өтемақы шараларын қамтитын норма шегінде көтерілуіне сома нақты төлем мен тұрғын үй жәрдемақысын алуға үміткер отбасылардың шығындар денгейінің айырмасы ретінде есептеледі. Тұрғын үй жәрдемақы алуға үміткер отбасылардың шығындары денгейінің шегі отбасының жиынтық табысынан 15 % мәлшерінде белгіленеді. Жиынтық табыс қолданыстағы заңмен белгіленген тәртіппен есептеледі.

17. Тұрғын үй жәрдемақысының мәлшері тұрғын үйді ұстауға және коммуналдық қызметке және телефон үшін абоненттік ақының өсу айырмасы нақты төлем ақыны аудару сомасынан артуы тиісті емес.

18. Уәкілетті орган тағайындалған жәрдемақы сомаларының көрсетілуімен тұрғын үй жәрдемақы алушылардың тізімін жасайды және ай сайын төленген жәрдемақылар сомасын өтеу үшін тұрғылықты жер бойынша қаржы органдарына жиынтық ведомостарды тапсырады. Телефон үшін абоненттік ақы тарифтарының арттырылуына өтемақыны төлеу және қажеттілікті құру Қазақстан Республикасының Үкіметі белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

6. Тұрғын үй жәрдемақылардың қаржыландыру көздері.

19. Тұрғын үй жәрдемақылары жергілікті бюджет қаржылары есебінен қ а р ж ы л а н а д ы .

Ескерту. 19 тармақ жаңа редакцияда - Қарағанды облысы Ақтогай аудандық мәслихатының 2009.09.29 N 173 (қолданысқа енгізілу тәртібін 3-тармақтан қараныз) шешімімен.

7. Жиынтық табысты есептеу тәртібі.

1. Тұрғын үй жәрдемақысын алуға үміткер отбасының жиынтық табысын (бұдан әрі – жиынтық табыс) тұрғын үй жәрдемақысын тағайындауды жүзеге асыратын уәкілетті орган есептейді.

2. Отбасының жиынтық табысын есептегендеге отбасы құрамында бірге тұратын, шаруашылықты бірге жүргізетін және тұрғылықты бір жерде тіркелген отбасының барлық мүшелері ескеріледі.

Есепті кезеңде құрамында өзгерістер болған отбасының жиынтық табысын есептеу кезінде келген, кеткен отбасы мүшесінің табысы келесі тоқсанның бірінші айынан бастап есепке алынаады.

3. Отбасының жиынтық табысын есептеу кезінде тұрғын үй жәрдемақысына өтініш берген тоқсанның алдындағы тоқсандағы (бұдан әрі - есепті кезең) Қазақстан Рес публикасында және одан тыс жерлерде ақшалай немесе заттай түрде алынған табыстың барлық түрлері есептеледі.

4. Егер отбасының бір мүшесі табыс есептелеғін тоқсаннан аз уақыт жұмыс істесе, осы тоқсанда жұмыс істеген барлық уақыты отбасының жиынтық табыс на есептеледі.

5. Бір тоқсаннан астам уақытқа төленуге тиесілі табыс бір мезгілде алынған кезде (оның ішінде жалақы, алимент, зейнетақы, жәрдемақылар және т.б. бойынша берешектер) жиынтық табысқа есептік кезеңде алынған табыстың барлық соммасы есептеледі.

6. Шетелдік валютада алынған табыс Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есепке алу және қаржылық есеп беру туралы заңнамасында және бухгалтерлік есеп стандарттарында белгіленген тәртіппен валюта айырбастаудың нарықтық бағамы бойынша ұлттық валютаға қайта есептеледі.

7. Отбасының жиынтық табысы отбасының тоқсан ішіндегі жиынтық табысын 3 айға бөлу жолымен белгіленеді.

8. Отбасының жиынтық табысын есептеу кезінде есепке алынатын табыс түрлері.

1. Отбасының жиынтық табысын есептеу кезінде Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде есепті кезеңде алынған табыстың мынадай барлық түрлері есепке алынаады:

- 1) еңбекақы, әлеуметтік төлемдер түрінде алынатын табыс;
- 2) кәсіпкерлік және басқа да қызмет түрлерінен түсетін табыс;
- 3) балаларға және басқа да асырауындағыларға арналған алимент түріндегі табыс;

4) жеке қосалқы шаруашылықтан - мал мен құс ұстауды, бағбандықты, бақша есіруді қамтитын үй жанындағы шаруашылықтан түсетін табыс;

5)   ө з г е   д е   т а б ы с .

2. Отбасының жиынтық табысында мыналар есепке алынбайды:

1) мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек;

2) тұрғын үй жәрдемақысы;

3) 18 жасқа дейінгі балалар жәрдемақысы;

4) жерлеуге арналған бір жолғы жәрдемақы;

5) бала тууына байланысты берілетін бір жолғы мемлекеттік жәрдемақы;

6) жеке ісін ашуға және жеке қосалқы шаруашылықты дамытуға арналған материалдық көмек ;

7) отбасы мүшелерінің біреуі осы отбасында тұрмайтын адамдарға төлейтін алымент ;

8) азаматтардың тегін немесе женілдікпен протездеуге бару жолына ақытөлеу ;

9) протездеу уақытында азаматтарды ұстau;

10) азаматтардың елді мекеннен тыс жерлерге емделуге тегін немесе женілдікпен жол жүргү құны ;

11) Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес:

дәрілік препараттар ;

санаторийлік-курорттық емдеу ;

протездік-ортопедиялық бұйымдар (жасау және жөндеу);

жүріп-тұру құралдары (кресло-арбалар) мен мүгедектерге бөлінген басқа да сауықтыру құралдары ;

білім алу кезеңінде оқушыларды тегін тамактандыру түрінде көрсетілген заттаý көмек тұрлереi ;

12) ақшалай және заттай түрдегі (құндық бағадағы) қайырымдылық көмек;

13) төтенше жағдайлар салдарынан олардың денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды өтеу мақсатында отбасына көрсетілген көмек;

14) Егер жеке ісін ашуға және жеке қосалқы шаруашылықты дамытуға арналған материалдық көмек мақсатына сай пайдаланылмаса, жиынтық табыс көрсетілген көмек сомасын ескере отырып есептеледі.

9. Жиынтық табысты есептеу кезінде есепке алынатын, еңбекақы, әлеуметтік төлемдер түрінде алынған табыс.

1. Жиынтық табысты есептеу кезінде отбасының мынадай (осы Қағиданың 8-тармағының 2-тармақшасында көрсетілгендерден басқа) түрде алынған табысы есепке алыналады :

1) жұмыс беруші еңбекақы ретінде есептеген, атап айтқанда:
жалақының барлық түрлері, оның ішінде кесімді, мерзімді, сондай-ақ
ақшалай және заттай нысандағы сыйлықақылар, қосымша ақылар, ұстемеақылар
(Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жалақысы сақталатын кезеңге
қызметкерге Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес төленетін ақшалай
соманы қоса алғанда, қаржыландыру көзіне қарамастан);

демалыс уақытында сақталатын жалақы, сондай-ақ пайдаланылмаған еңбек
демалысы үшін ақшалай өтемақы;

ұйым таратылған немесе жұмыс берушінің қызметі тоқтатылған,
қызметкерлер саны немесе штаты қысқартылған жағдайда жеке еңбек шартының
бұзылуы кезінде, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген
мөлшерде төленетін өтемақылар;

уақытша, маусымдық және қоғамдық жұмыстарды орындау кезеңіндегі
ж а л а қ ы ;

маусымдық жұмыстармен айналысатын қызметкерлердің жалақысы оны
алған кезеңнен бастап отбасының жиынтық табысина есептеледі. Жалақы
болмаған кезеңде ол жиынтық табысқа есептелмейді;

сақтандыру агенттері мен брокерлерге төленетін комиссиялық сыйақы;

бала туғанда және жерлеуге берілетін жәрдемақылардан басқа, жалақы
есептеу кезінде ескерілмейтін және ұйым қаражатының есебінен төленетін басқа
да төлем түрлері ;

мерзімді қызметтегі әскери қызметшілердің ақшалай үлесін қоспағанда,
әскери қызметшілердің, оның ішінде келісім-шарт бойынша қызмет өткөріп
жүргендердің және ішкі істер органдарының қатардағы және басшы құрамдағы
адамдарының, сондай-ақ соларға теңестірілген азаматтар санаттарының
Ұстемеақылар мен қосымша ақылар ескерілген ақшалай үлесі;
жалдау бойынша төленетін еңбекақы;

жұмыс беруші төлеген несие сомасы. Көрсетілген төлемдер несиені өтеудің
белгіленген мерзіміне бөліп таратылады;

2) әлеуметтік төлемдер, атап айтқанда:

Қазақстан Республикасының заңдарында және өзге де нормативтік құқықтық
кесімдерінде белгіленген тәртіппен тағайындалатын зейнетақылардың барлық
түрлері, оларға өтемақы төлемдері;

мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және
жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар;

арнаулы мемлекеттік жәрдемақылар;

жерасты және ашық кен жұмыстарында, сондай-ақ еңбек жағдайлары ерекше
зиянды және ауыр жұмыстарда істеген адамдарға берілетін мемлекеттік арнаулы
ж ә р д е м а қ ы л а р ;

мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдер;

бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне берілетін мемлекеттік
жәрдемақылар;

үйде тәрбиеленетін және оқитын мұгедек-балаларды материалдық
қамсыздандыру;

қаржыландыру көзіне қарамастан, оқушыларға, студенттерге, аспиранттарға,
докторанттарға, басқа да оқу орындарының тындаушыларына төленетін
стипендия;

жұмыс берушінің қаражаты есебінен берілетін әлеуметтік қамсыздандыру
жөніндегі жәрдемақылар;

1, 2-топтағы жалғызлікті, басқа адамның көмегіне мұқтаж мұгедектердің
мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақыларына қосылатын күтімге әрналған қосымша
Ұстемеақылар мен жергілікті мемлекеттік басқару органдарының шешімі
бойынша бюджеттен берілетін басқа да ұдайы төлемдер;

жергілікті бюджеттердің қаражаты есебінен көрсетілетін, қалаішлік
қоғамдық көлікте жүргуге берілетін материалдық (әлеуметтік) көмек;

зандарға және өзге де нормативтік құқықтық кесімдерге сәйкес берілетін, осы
Қағиданың 9-тармағының 11) тармақшасында көрсетілгендерден басқа, заттай
көмек түрлерінің құны, сондай-ақ осы көмектің орнына төленетін сома;

осы бөлімде көрсетілген, Қазақстан Республикасының заңнамалық
кесімдерінде белгіленген, жергілікті мемлекеттік басқару органдары, мекемелер
мен басқа да ұйымдар белгілеген барлық төлем түрлеріне өзге де ұстемеақылар
мен

қосымша ақылар.

2. Жиынтық табыстың құрамына қызметкер еңбек және қызметтік
міндеттерін атқару кезінде оның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды
етеу туралы заңнамаға сәйкес жұмыс беруші төлейтін бір жолғы төлемдер мен ай
сайынғы сома қосылады.

3. Азаматтық-құқықтық шарттар бойынша (мердігерлік және басқа)
жұмыстарды орындайтын адамдардың табысы шарт қолданылатын бүкіл кезеңге
жиынтықталады. Алынған табыс жұмысты орындау үшін шартта көзделген
айлардың санына бөлінеді және есепті кезеңге келетін айлардағы жиынтық
табыста есепке алынады.

4. Азаматтық-құқықтық шарттар бойынша, оның ішінде ғылыми, әдеби және
өнер туындыларын және т.б. жасауға, шығаруға, орындауға немесе өзге де
пайдалануға алынған, осы шарт есебіне аванспен төленетін сыйақылар аванс
берудің бүкіл кезеңіне (ай сайын тендей үлеспен) есепке алынады, ал қалған сома
шарттың аванс бергеннен кейінгі қолданылу кезеңіне (ай сайын тендей үлеспен)
есепке алынады.

5. Авторлық сыйақылар (шарттар болмаған кезде), сондай-ақ жаңалық

ашқаны, өнертабыстар мен рационализаторлық ұсыныстары үшін сыйақылар жиынтық табысқа сыйақы сомасын ол алынған айлардың санына бөлуден алынған үлес мөлшерінде қосылады және есепті кезеңге келетін айлардың санына

көбейтіледі.

6. Еңбекакы, әлеуметтік төлемдер түрінде алынған табыс олардың мөлшері туралы анықтамалармен расталады.

10. Жиынтық табысты есептеу кезінде есепке алынатын, кәсіпкерлік және басқа да қызмет түрлерінен алынған табыс.

1. Жиынтық табысты есептеу кезінде кәсіпкерліктен және басқа да қызмет түрлерінен:

- 1) өнімді (жұмыстарды, қызметтерді) сатудан;
- 2) тауарлық-материалдық құндылықтарды, мүлікті сату кезіндегі құн өсімінен ;
- 3) шаруа (фермер) қожалығы қызметінің нәтижесінде және шартты жер үлесі мен мүлік жарнасан алынған;

шаруа қожалығы мүшелерінің жиынтық табысын есептеу салық органдарына ұсынылатын, алынған табыс туралы декларацияда көрсетілген ауыл шаруашылығы өнімін сатудан нақты алынған табыс ескеріле отырып жүргізіледі. Бұл ретте жылдық табыс он екі айға бөлінеді және оның тиісті бөлігі айқындалатын кезеңдегі жалпы жиынтық табысқа қосылады;

- 4) өзін-өзі жұмыспен қамтудан түскен табыс есепке алынады.

2. Жекелеген азаматтарда жұмыс істейтін адамдар жалақысын шарттың көшірмесімен, жалға алушының анықтамасымен немесе өтініш негізінде расталады.

Жекелеген азаматтарда шарттар жасамай жұмыс істейтін адамдардың жиынтық табысы олардың өтініштері негізінде расталады. Бұл ретте жалақының заттай бөлігі жиынтық табысқа нарықтық баға бойынша ақшалай баламада қосылады.

3. Өзін-өзі жұмыспен қамтыған халықтың табысы жазбаша өтінішпен расталады.

4. Кәсіпкерлік қызметпен арнаулы салық режимі жағдайында айналысатын адамдардың табысы бір жолғы талон, патент, оңайлатылған декларация негізінде расталады.

Шаруа (фермер) қожалығы қызметінің нәтижесінде алынған табысты қоса алғанда, ресми расталмаған табыс әрбір жұмыс істеушіге шаққанда ең төмен жалақыдан кем емес мөлшерде есепке алынады.

11. Жиынтық табысты есептеу кезінде есепке алынатын, балаларға және басқа да асыраудағыларға арналған алимент түріндегі табыс.

5. Балаларға және басқа да асыраудағыларға арналған алимент жиынтық табыс құрамында есепке алынады.

Алименттер, сондай-ақ алимент төлеушінің жалақысын қайта есептеуге байланысты алынған алименттің қосымша сомасы жиынтық табысқа олардың алынған уақыты бойынша есепке алынады.

6. Адамдардың асыраудағыларды ұстауға міндетті адамның тұрғылықты жері туралы мәліметтердің болмауы себебінен алимент өндіріп алуға мүмкіндігі болмаған жағдайда, отбасының жиынтық табысы көрсетілген адамның іздеуде жүргені туралы тиісті органдардан алынған құжаттар қоса берілген жазбаша өтініш негізінде есептеледі.

7. Егер төлеуші алимент төлеуден жалтарған жағдайда, жиынтық табысқа алимент есепке алынбай есептеледі.

8. Егер ата-анасының арасында неке бұзылмай жұбайлардың біреуінен алимент өндіріп алынса, осы жұбайы отбасымен бірге тұрган кезде оның табысы жиынтық табыста толық есепке алынады. Жұбайлар бөлек тұрган жағдайда, отбасының жиынтық табысқа алимент есепке алынады.

9. Егер баланың анасы баланың әкесімен тіркелген некеде тұрмаса, онымен бірге тұрмаса және алимент өндіріп алу туралы сот шешімі болмаса жиынтық табысқа алиментті есепке алмай есептеледі.

10. Балаларға және басқа да асыраудағыларға алынған алимент үйимдардың аударылған алимент туралы анықтамаларымен не почта аударымдарының алынған алимент туралы түбіртегімен, сондай-ақ сот органдарының алимент өндіріп алу туралы шешімі қоса берілген жазбаша өтініш негізінде расталады. Алимент бойынша 3 айдан астам кезең үшін берешек пайда болғанда сот орындаушысының алимент бойынша берешекті айқындау туралы қаулысы ұсынылады.

12. Жиынтық табысты есептеу кезінде есепке алынатын, жеке қосалқы шаруашылықтан алынған табыс.

1. Жеке қосалқы шаруашылықты жүргізуден алынған табыстың отбасының құрамында ескерілген әрбір мүшесіне келетін үлесі балаларға арналған жәрдемақы алуға үміткер отбасының жиынтық табысында есепке алынады.

2. Жеке қосалқы шаруашылықтан (үй малын, құс өсіруден, ауыл шаруашылығы (гүл) өнімдерін өсіруден) түскен табыс жиынтық табыстың құрамына
көслады.

3. Жиынтық табыста есепке алынатын жеке қосалқы шаруашылықтан, ауыл шаруашылығы өнімдерін өсіруден, мал мен құс ұстаудан және өсіруден алынған табыс өтініш берушінің кент, ауыл (село), ауылдық (селолық) округ әкімі немесе басқа да құзыретті орган растиған жеке қосалқы шаруашылығының болуы және мөлшері туралы мәліметтерінің негізінде әрбір отбасы бойынша есептеледі.

4. Жеке қосалқы шаруашылықтан алынған табысты ауданның жергілікті атқарушы органдары өнірлерінің ерекшеліктерін ескере отырып үй малын, құсын және жер участесін (жер үлесін) кіріс бермейді деп айқындауға құқылы. (осы Қағиданың 1 қосымшасы)

Жеке қосалқы шаруашылықта өсірілген гүл өнімдерін сатудан, сондай-ақ терісі бағалы андар, ара, құс (тауықтан, қаздан, үйректен басқа) өсіруден алынған табыс жиынтық табысқа жазбаша өтініштің негізінде қосылады.

5. Бір сотка жерден өндірілген өнімнің құны өсірілетін дақылдың орташа түсімін (жеке қосалқы шаруашылықта ұсталатын мал мен құстардың орташа өнімділігін) 1 кг өнімнің орташа бағасына көбейту жолымен айқындалады (осы Қағиданың 1-қосымшасына сәйкес) және шығыстардың орташа деңгейі шегеріледі.

6. Табысты есептеу үшін алдыңғы күнтізбелік жылдың өсімдік шаруашылығы мен мал шаруашылығы өнімдеріне облыста қалыптасқан, облыстық статистика органдары облыстық уәкілетті органға ұсынатын орташа жылдық бағалары пайдаланылады.

Малды (құстар) есепті кезеңде сату кезінде жиынтық табысқа облыстық статистика органдарының деректері бойынша тірі мал нарығында қалыптасқан бағалар бойынша бір жолғы табыс қосылады.

Жиынтық табыс жұмыс малы (жылқы, түье және басқалары) мен бір жыл ішінде төлдемеген малдан (мәселен, қысыр сиыр) түскен табыс ескерілмей есептеледі. Жеке қосалқы шаруашылықта көрсетілген мал бір жылдан астам ұсталса, табыс ет бағытындағы малдан түскен табыс ретінде есепке алынады.

7. Осы Қағиданың 1-қосымшага сәйкес өнім бермейтін жастағы (төл) үй малынан, құстан түсетін табыс ол сыйға тартылған немесе өткізілген (сату, сою және т.б.) жағдайда ғана есепке алынады. Төлдің құны отбасының жиынтық табысына тірі мал нарығында қалыптасқан, облыстық статистика органдары ұсынған бағалар бойынша қосылады.

8. Осы Қағиданың 31-тармағында көрсетілгендерден басқа, үй малы, құс болған кезде жиынтық табыс табыстың жылдық сомасын он екі айға бөлу жолымен айқындалады. Шыққан сан есепті кезеңдегі айлардың санына көбейтіледі.

9. Жеке қосалқы шаруашылықтан түскен табыс есебінің жеке нормативтік

карточкасын осы Қагиданың 1-қосымшаға сәйкес кент, селолық округ әкімі етініш берушінің деректері негізінде толтырады.

13. Жиынтық табысты есептеу кезінде есепке алынатын өзге табыс.

1. Отбасының жиынтық табысын есептеу кезінде мынадай өзге де табыс
есепке алына ды:

1) жылжымайтын мүлікті және көлік құралдарын жалға беруден;

2) бағалы қағаздардан (дивидендтер);

3) шетелдік валютаны өткізуден;

4) асыл тастар мен қымбат бағалы металдарды, олардан жасалған зергерлік бүйімдарды және құрамында асыл тастар мен қымбат бағалы металдар бар басқа да заттарды, сондай-ақ өнер туындыларын және антиквариат сатудан;

5) жылжымайтын мүлікті және көлік құралдарын сатудан;

6) авторлық сыйақы түріндегі;

7) жылжымайтын мүлікті, көлік құралдарын және басқа да мүлікті сыйфа тарту, мұрагерлікке алу түрінде алынған;

8) несиені (шағын несиені) пайдаланудан;

9) қайтарымсыз алынған ақша;

10) ақша салымдары бойынша сыйақы (мұdde);

11) ақшалай аударымдар;

12) конкурстарда, жарыстарда (олимпиадаларда), фестивальдарда, лотереялар, салымдар мен борышкерлік бағалы қағаздар бойынша ұтыстарды қоса алғанда, ақшалай және (немесе) заттай түрдегі ұтыстар;

13) туысқандарының және басқа да адамдардың ақшалай және заттай көмегін (құн түрінде) қоса алғанда, өзге де мәлімделген табыс;

Көрсетілген табыс алынған уақыты бойынша есепке алынады және жазбаша
өтінішпен расталады;

Орта білім беру, сондай-ақ жоғары және орта арнаулы білім беру жүйесінде ақылы негізде күндізгі бөлімде оқитын шәкіртақы алмайтын студенттердің жиынтық табысына ерікті айтылған табысы есептеледі.

2. Жылжымайтын мүлікті және көлік құралдарын жалға беруден алынған, ресми расталмаған табыс бір айдағы ең төмен жалақыдан кем емес мөлшерде
есепке алына ды.

3. Алынған несиелердің (шағын несиелердің) сомасы жиынтық табыста
есепке алынба ды.

4. Жылжымайтын мүлікті және көлік құралдарын сатудан алынған табыс оның алынған күннен бастап бірге жалпы жиынтық табысқа қосылады.

Басқа түрғын үй (көлік құралын) сатып алған жағдайда, жылжымайтын

мүлікті (көлік құралын) сатудан алынған сома мен сатып алынған тұрғын үй (көлік құралы) құнының арасындағы айырма отбасының жиынтық табысында есепке алынады.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК